

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ
ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

ECUMENICAL PATRIARCHATE
ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA & GREAT BRITAIN

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
THE WORD OF OUR LORD

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ 24 Δεκεμβρίου 2023
Ἦχος δ΄. Ἀριθμ. 208

SUNDAY BEFORE THE NATIVITY OF
CHRIST 24 December 2023
4th Mode. No. 208

Εὐγενίας ὀσιοπαρθενομάρτυρος & Φιλίππου μάρτυρος πατρὸς αὐτῆς, Ἀχαϊκοῦ & Βασίλας μαρτύρων, Ἀχμέτ νεομάρτυρος
Eugenia & Philip her father, Achaicus & Basilla, Achmet neomartyr

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἐβρ. ια΄, 9-10, 32-40

Αδελφοί, πίστει παρώκησεν Ἀβραὰμ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἄλλοτριαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἥς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείπει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθάε, Δαυΐδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἄλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρεῖττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιήλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

EPISTLE READING

Heb. 11: 9-10 ; 32-40

Brethren, by faith Abraham sojourned in the land of promise, as in a foreign land, living in tents with Isaac and Jacob, heirs with him of the same promise. For he looked forward to the city which has foundation, whose builder and maker is God. And what more shall I say? For time would fail me to tell of Gideon, Barak, Samson, Jephthah, of David and Samuel and the prophets - who through faith conquered kingdoms, enforced justice, received promises, stopped the mouths of lions, quenched raging fire, escaped the edge of the sword, won strength out of weakness, became mighty in war, put foreign armies to flight. Women received their dead by resurrection. Some were tortured, refusing to accept release, that they might rise again to a better life. Others suffered mocking and scourging, and even chains and imprisonment. They were stoned, they were sawn in two, they were tempted, they were killed with the sword; they went about in skins of sheep and goats, destitute, afflicted, ill-treated - of whom the world was not worthy - wandering over deserts and mountains, and in dens and caves of the earth. And all these, though well attested by their faith, did not receive what was promised, since God had foreseen something better for us, that apart from us they should not be made perfect.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ *Ματθ. α', 1-25*

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυῖδ υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρέσ καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρέσ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρῶμ, Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοῶζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοῶζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ὠβήδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυῖδ τὸν βασιλέα. Δαυῖδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζιάν, Ὀζιάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσή, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακίμ, Ἐλιακίμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιοῦδ, Ἐλιοῦδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυῖδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυῖδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαυῖδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἐστὶν Ἁγίου. τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγένωσκεν αὐτήν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

GOSPEL READING *Matt. 1: 1-25*

The book of the Genealogy of Jesus Christ, the son of David, the son of Abraham. Abraham was the father of Isaac, and Isaac the father of Jacob, and Jacob the father of Judah and his brothers, and Judah the father of Perez and Zerah by Tamar, and Perez the father of Hezron, and Hezron the father of Aram, and Aram the father of Amminadab, and Amminadab the father of Nahshon, and Nahshon the father of Salmon, and Salmon the father of Boaz by Rahab, and Boaz the father of Obed by Ruth, and Obed the father of Jesse, and Jesse the father of David the king. And David was the father of Solomon by the wife of Uriah, and Solomon the father of Rehoboam, and Rehoboam the father of Abijah, and Abijah the father of Asa, and Asa the father of Jehoshaphat, and Jehoshaphat the father of Joram, and Joram the father of Uzziah, and Uzziah the father of Jotham, and Jotham the father of Ahaz, and Ahaz the father of Hezekiah, and Hezekiah the father of Manasseh, and Manasseh the father of Amon, and Amon the father of Josiah, and Josiah the father of Jechoniah and his brothers, at the time of the deportation to Babylon. And after the deportation to Babylon: Jechoniah was the father of Salathiel, and Salathiel the father of Zerubbabel, and Zerubbabel the father of Abiud, and Abiud the father of Eliakim, and Eliakim the father of Azor, and Azor the father of Zadok, and Zadok the father of Achim, and Achim the father of Eliud, and Eliud the father of Eleazar, and Eleazar the father of Matthan, and Matthan the father of Jacob, and Jacob the father of Joseph the husband of Mary, of whom Jesus was born, who is called Christ. So all the generations from Abraham to David were fourteen generations, and from David to the deportation to Babylon fourteen generations, and from the deportation to Babylon to the Christ fourteen generations. Now the birth of Jesus Christ took place in this way. When his mother Mary had been betrothed to Joseph, before they came

together she was found to be with child of the Holy Spirit; and her husband Joseph, being a just man and unwilling to put her to shame, resolved to divorce her quietly. But as he considered this, behold, an angel of the Lord appeared to him in a dream, saying, «Joseph, son of David, do not fear to take Mary your wife, for that which is conceived in her is of the Holy Spirit; she will bear a son, and you shall call his name Jesus, for he will save his people from their sins.» All this took place to fulfill what the Lord had spoken by the prophet: «Behold, a virgin shall conceive and bear a son, and his name shall be called Emmanuel» (which means, God with us). When Joseph woke from sleep, he did as the angel of the Lord commanded him; he took his wife, but knew her not until she had borne a son; and he called his name Jesus.

ΚΗΡΥΓΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Φθάσαμε και φέτος με την χάρη του Θεού στην πολυπόθητη, χαρούμενη και πανηγυρική γιορτή της χριστιανοσύνης, την μητρόπολη των εορτών, τα ευλογημένα Χριστούγεννα. Τις μέρες αυτές όλοι οι δρόμοι οδηγούν στο σπήλαιο της Βηθλεέμ, όπου οι χριστιανοί ως ταπεινοί προσκυνητές ακολουθούν τα βήματα των ταπεινών βοσκών και των σοφών μάγων, για να εκδηλώσουν την αγάπη και την ευγνωμοσύνη προς τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό. Αυτόν, ο οποίος για τη δική μας σωτηρία ταπεινώθηκε και κατέβηκε στη γη, ώστε να ζήσει ανάμεσά μας, να σηκώσει τις αμαρτίες μας, να σταυρωθεί ως άνθρωπος, παραμένοντας όμως ο τέλειος Θεός.

Για μέρες προετοιμαζόμαστε να υποδεχτούμε το ανεπανάληπτο και ασύλληπτο αυτό γεγονός της σαρκώσεως του αιώνιου Θεού, που άλλαξε τον ρού της ιστορίας, με νηστεία, προσευχή, με ύμνους και τραγούδια, με πολύχρωμους στολισμούς, με δώρα για τα αγαπημένα μας πρόσωπα. Τις μέρες αυτές της χαράς ίσως θυμόμαστε και τα ξεχασμένα φιλικά ή συγγενικά πρόσωπα, στέλνοντας τις Χριστουγεννιάτικες ευχές μας. Και όλη αυτή η εορταστική ατμόσφαιρα γίνεται για να εκδηλώσουμε την χαρά μας για το θαύμα των θαυμάτων, την σωματική παρουσία στη γη του Μεσσία, του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδος, όπως οι Άγγελοι ανήγγειλαν το γεγονός με το, «ευαγγελίζομεν υμίν χαράν μεγάλην, ότι ετέχθη υμίν σήμερον ο Σωτήρ».

Ο Δημιουργός και αιώνιος Θεός συνάντησε από άπειρη αγάπη το πλάσμα του, «επισκέψατο ημάς εξ ύψους ο Σωτήρ ημών». Λαμβάνει την ανθρώπινη φύση για να ζήσει ανάμεσά μας, να την ενώσει με την δική μας σάρκα, για να μας θεώσει και να μας φέρει πάλι στον Παράδεισό Του. Εκεί πλέον δεν θα υποκείμεθα στην φθορά και τον θάνατο, αλλά μόνον στην κοινωνία μαζί Του, καθώς αυτή είναι η ουσία της Ενανθρωπήσεως του Κυρίου μας. Δεν ήρθε για να μας κρίνει, αλλά για να μας απελευθερώσει από την αμαρτία, καθώς αυτός είναι αναμάρτητος. Όπως εξηγεί ο Μέγας Αθανάσιος, οφείλουμε να γίνουμε κι εμείς κατά χάριν Θεοί, όπως ο Χριστός, «διότι ό Θεός έγινε άνθρωπος με σκοπό να καταστήσει τον άνθρωπο θεό».

Τις άγιες αυτές μέρες η υμνολογία της Εκκλησία μας είναι κατάμεστη από πανέμορφους ύμνους όπως ο, «*Δεύτε ίδωμεν πιστοί που εγεννήθη ο Χριστός. Ακολουθήσωμεν λοιπόν ένθα οδεύει ο αστήρ, μετά των μάγων Ανατολής των Βασιλέων, Άγγελοι υμνούσι, ακαταπαύστως εκεί. Ποιμένες αγραυλούντες ωδήν επάξιον*». Μας καλεί λοιπόν να αφήσουμε τις βιοτικές μέριμνες και να ταξιδέψουμε νοερά με την ψυχή και τη σκέψη μας στο φτωχικό σπήλαιο της Βηθλεέμ, να δούμε τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν να ακούσουμε τα ελπιδοφόρα μηνύματα από το στόμα των αγίων Αγγέλων. Αυτό το πνευματικό ταξίδι μας το προσφέρει η Εκκλησία ως η στοργική μητέρα που μας παίρνει από το χέρι με τα μυστήριά της, με την υμνολογία και μας οδηγεί στην Βηθλεέμ, μας γονατίζει μπροστά στη φάτνη. Μας καλεί να αντικρύσουμε το θείο βρέφος, τον Βασιλέα εκείνο στο οποίο «*πάν γόνυ κάμψει επουρανίων και επιγείων δυνάμεων*» (Φιλιπ. 2, 10).

Μας καλεί επίσης η Εκκλησίας μας να τιμήσουμε την Υπεραγία Θεοτόκο, η οποία έγινε η κλίμακα που ενώνει τον ουρανό με τον γη, τον μνήστορα Ιωσήφ που εκτέλεσε με ταπείνωση το σχέδιο του Θεού, καθώς και τους ταπεινούς βοσκούς που πρώτοι άκουσαν το χαρούμενο μήνυμα των Αγγέλων, γινόμενοι οι πρώτοι κήρυκες της θείας ενανθρωπήσεως. Να δούμε το φωτεινό αστέρι που οδηγεί τους τρεις σοφούς μάγους να προσκυνούν τον Βασιλέα του κόσμου και να του προσφέρουν τα δώρα τους: «*πάντες εκ Σαβά ήξουσι, φέροντες χρυσίον και λίβανον οίσουσι και λίθον τίμιον και το σωτήριον του Κυρίου ευαγγελιούνται*» (Ησ. 60, 6).

Τις μέρες αυτές της εορταστικής ατμόσφαιρας γύρω μας, ας εξετάσουμε την καρδιά μας, να δούμε ποια θέση έχει μέσα μας ο νεογέννητος Χριστός: είναι όντως ο Μεσσίας, ο Σωτήρας, είναι «ο Κύριος και ο Θεός» μας; Ή μήπως είναι ένας άγνωστος; ή ο μεγάλος «απών» των ημερών; Μήπως γιορτάζουμε και πανηγυρίζουμε τα γενέθλιά Του χωρίς το τιμώμενο πρόσωπο; Χριστούγεννα χωρίς Χριστό δεν υπάρχουν, αλλά Χριστούγεννα μόνον με το Χριστό και όλη μας η ζωή μόνον με το Σωτήρα Χριστό!

Πρωτοπρ. Γεώργιος Ζαφειράκος

SERMON ON THE GOSPEL READING

“Glory to God in the highest and on earth peace, good will toward men”

One still, calm, starry night, some two thousand years ago in an insignificant part of the Judean desert, three shepherds heard words that far surpassed the most daring expectation of man. Their names have been lost to history but the words they heard and shared that night have been joyfully repeated from generation to generation and throughout the entire world down to this very day and hour. Whilst those humble shepherds were ordinary mortals like us, yet the words they heard and uttered spoke of eternal truths.

With the disobedience of Adam and Eve, the peaceful, loving relationship between God and man was severed and man was left tormented having become bereft of the peace and grace of God due to his own wilful disobedience and folly. He had to pay the price he knew full well would come for obeying the evil one rather than his Creator. Peace was lost between God and man, between man and woman, and between all their offspring.

This pitiful state only grew worse and worse as time passed by. Man of himself could do nothing to reverse the effects of his actions. Only the loving, forgiving and all-powerful God could restore that. That healing process is precisely what started that very night. The King of peace Himself descended in bodily form to us lowly creatures and peace, once again, was restored between God and man. This same peace, which the angels proclaimed, is still on offer now to each and every one of us. How can one not glorify such a God for His forbearing condescension?

But the peace offered by God has to be accepted and actualised by man freely and willingly. This invitation of peace God offered to all. It is now up to us to accept the gift. Will we reach back to the outstretched loving hand of God? Or will we ask him to depart from our midst as did the foolish citizens of the Gaderenes?

In order to receive and preserve this peace, God has given us commandments and a concrete example of how to lead a godly life in the person of His beloved Son, our Lord Jesus Christ. He has also given us a conscience (the voice of God) and the wisdom of the Church to guide us in our way.

However, in order to be a dwelling place of God's peace, it is not enough to be on 'good terms' only with God. We also need to cultivate and live in peace with all our brethren. As the Fathers tell us, if we offend our neighbour it is as if we offend God. Our brother is our life, the saints proclaim. If we give peace to our neighbour, God will give us abundantly more. But the reverse is also true. If we destroy the peace of our neighbour, our souls too will lose peace and confidence before God.

Therefore, let us cultivate and preserve peace in our hearts, in our homes and in our communities. What a Christmas it would be if along with the material presents we give each other we could also give each other the peace of God. But for that to happen, it must first abide in us and in our hearts.

But let us not forget, as desirable and needed as peace is, it is not the ultimate aim of our life - love is. Peace is the basis and prerequisite of genuine love. We build and grow in love on the sure foundation of peace; a peace that is not of this world; a peace that will accompany us beyond our grave. And then - and only then - will we be able to really and truly live happily ever after unto the ages of ages. Amen.

Hieromonk Bartholomew, Monastery of St John the Baptist

Archdiocese of Thyateira & Great Britain, 5 Craven Hill, London W2 3EN
Tel.: 020 7723 4787. Fax: 020 7224 9301. E-mail: mail@thyateira.org.uk Website: www.thyateira.org.uk

Printed by Athina Press